

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

„Udvarhelymegyei Jegyzői-Egylet” hivatalos közlönye.
Előfizetési árak:
egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanítóknak egész évre 6 korona

Felolvasó szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyzer, 6-8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Flá könyvnyomda

A városok háztartása.

Irtá: **Csizmuzia Endre dr.** orsz. képviselő.

Az adóreform-javaslatoknak a képviselőház elé történt beterjesztése alkalmából mindazok az érdekkörök és érdekcsoportok, a melyek az adózásnak új alapelvekre fektetése által súlyosan érintettek, vagy azt vélik, hogy méltánytalanul terhelhetők meg, érdekeiknek megvédésére feliratokban, memorandumokban fordultak a képviselőházhoz vagy a kormányhoz. A városok is kongresszusokon fejezték ki és állapították meg észrevételeiket. De ezenkívül a képviselőháznak azok a tagjai, akik törvényhatósági joggal felruházott vagy rendezet tanácsú városokat képviselnek, szükségesnek találták, hogy még mielőtt a javaslatok parlamenti tárgyalás alá kerülnének, megvitassák a városok érdekében figyelembe veendő szempontokat s azokat már eleve is a kormány figyelmébe ajánlják. A városok országgyűlési képviselői által a tavasz folyamán tartott értekezleten ennek a mozgalomnak kerete szélesen kibővült, amennyiben egyhangulag arra a megállapodásra jutottak, hogy csupán az által, ha az adóreformokban a városok érdekeit a legtagabb mértékben megóvják is, a városainknak sok mindenféle bajain, s különösen zilált háztartási állapotán még segítve nem lesz, hanem halaszthatatlanul szükséges az állami részéről a városok anyagi helyzetének javítására segítő akcióval közbelépni. Régóta hangoztatják a városok azon alapos panaszukat, hogy terheik nemcsak a kulturális, gazdasági és szorosan helyi adminisztratív fejlődés folytán növekednek, hanem a háztartás egyensúlyát főleg az billentette meg, hogy évtizedeken át újabb és újabb törvények alkottattak, melyeknek végrehajtása során a szorosan véve állami funkciók egész sorozata a városok kötelességévé tétetett, ezzel szemben azonban az állam a városoknak semmiféle anyagi ellenszolgáltatást nem nyújtott. S kétségtelen dolog, hogy első sorban és legnagyobb részben ez emelte a városok terheit oly mértékben, hogy a pótdátó évről-évre emelkedett, s ma már igen sok helyen a polgárok részéről elviselhetetlenné vált, s emellett a városok fejlődése is anyagi eszközök hiányában megbénult.

A segítő-akciónak legcélszerűbb módja az volna, hogy a városok háztartásának rendbehozatala szerves intézkedések megalkotása kapcsán megfelelő anyagi segítség nyújtása mellett egyszerre állandóbb jelleggel szabályoztassék. Ámde ily szabályozás oly sok előmunkálattal kíván, pontos és részletes adatok beszerzését, feldolgozását igényli, hogy a legszorosabban keresztülvie és csak a jövő évre készülnhetne el. Már pedig a városok fölsejlesztése, különösen legtrőbb helyen hivatalnokainak saranyu fizetési viszonyainál fogva halasztást nem szenvedhet annyival inkább, mert ugy a belügyminiszter, mint a pénzügyminiszter határozott ígéretet tettek, hogy már ez év osztról kezdve a városi hivatalnokok anyagi helyzetén segíteni kívánnak. Ha e mellett figyelembe vesszük, hogy az állami hivataloknál és üzemeknél az alkalmazottak fizetési lényeges

javítást nyertek, nemcsak méltányos, de teljesen igazságos követelvény, hogy a városi hivatalnokok anyagi helyzete is a méltányosság határain belül javíttassék.

Az érintett szempontokból a kérdést két-két részre kell osztani; az ideiglenes segélyezésre és a háztartás rendezésének állandó szabályozására.

Az ideiglenes rendezés abból állana, hogy az összes városi tisztviselők fizetés- és lakbérilletményeinek szabályzata még ezen év folyamán megállapíttassék és a szabályzat szerint még a tisztviselőknek járó többlet az állam által részükre kiadassék. Ennek az ideiglenes rendezésnek tulajdonképpeni célja tehát az volna, hogy a városok tisztviselőiknek megfelelő fizetés kiegészítése által segélyeztessenek.

A városok háztartásának állandó rendezése szempontjából többrendbeli intézkedésre volna szükség.

Ezek közt első és legfontosabb kérdés az, hogy az állami hozzájárulás mily módon történjék. Márre főleg háromféle mód kínálkozik.

A városok adminisztrációjából azokat a funkciókat, a melyek szorosan véve állami feladatot képeznek, kikapcsolni s azok elvégzésének terheit állami közegekkel végezteni. Ezzel természetesen lényeges enyhítés történnék a városok terhén.

Ámde a város által teljesített állami funkciók természete olyan, hogy azoknak a helyi közigazgatás keretéből való kikapcsolása a közérdekre igen hátrányos volna.

A városok segítségének más módja lehetne, hogy az állami bizonyos fogyasztási adók, pl. hus- és borítaladók bizonyos hányadát engedné át a városok részére.

Ezekből az indokokból legcélszerűbbnek és legigazságosabbnak mutatkozik a hozzájárulásnak az a módja, hogy állapítson meg a törvényhozás — hasonlóan, mint a vármegyéknel történt — a szükséghez képest állami hozzájárulás címén egy fix összeget, mely a regálékartalmitási összegek betudásával évi 8-10 millió korona lehetne.

Az összegnek a városok között leendő felosztása természetesen az összes kulturális, nemzeti, gazdasági és vagyoni szempontok szigorú és pontos mérlegelése mellett aránylagosan a kormány által eszközöltetnék. Az a veszély, hogy a változó kormányok politikai vagy egyéb helytelen indokból a segélyezésen változtathassanak oly módon kerültketik el, hogy a már megállapított segélyek törvényhozási intézkedés nélkül változás alá nem vehetők.

Ezen állami hozzájáruláson kívül, mely a városok felségélyezésének leghatásosabb eszköze lesz, egyéb oly intézkedések és szabályozások is eszközzendők, melyek közvetve vagy közvetlenül ugyanazon célú szolgálják.

A vagyon átruházási illetékek a törvényhozás által egy százalékban a városok részére történő megállapításá szinté lényeges vagyoni előnyvel jár.

Ezen intézkedések mellett azonban arról is kell gondoskodni törvényhozási uton, hogy a városok új és bő bevételi forrásokhoz jussanak. Közhasznú városi üzemeknek létesítése elősegíttessék.

A midőn azonban ezen főbb pontokban megjelölt akcióval a városok anyagi helyzetén segíteni kívánunk, az a cél vezet, hogy a városoknak saját érdekükben, azonban általános nemzeti szempontokból is a fejlődésnek eszközeit biztosítsuk s a haladás útját megkönnyítsük.

Nehogy tehát az az eset állhason elő, hogy valamely város az állami hozzájárulási összeget fölveszi és elkölti, de megfelelő és szükséges közhasznú alkotások létesítését szűkkebléséből elmulasztja, meg kell állapítani azt is, hogy a fölsejlesztési összegnek bizonyos hányada, pl. egyharmad része városrendezési alapként kezelendő, vízvezetéki, csatornázási s egyéb fontos alkotások és beruházások létesítésére fordítandó.

Ez az a gazdag program, melyet az albizottság a városok ügyeinek fölkarolására megvalósítandónak tart. S ismervé a törvényhozásnak városaink, mint kulturális és gazdasági fejlődésünk hatalmas bástyái iránti szeretetét s felvirágoztatásuk iránti lelkes szándékát, ugy a kormány minden tagjának a legteljesebb készségét és jóindulatát, biztosan tekinthetünk a jövőbe, hogy ez a terv rövid idő alatt élő valóság lesz.

BELFÖLD.

**Az erdélyi vármegyék új beosztása.
Darabolják már Udvarhelyvármegyét.**

Mult számunkban jeleztek, hogy az aug. 23-iki számunkban „Az erdélyi vármegyék új beosztása” címmel illetékes forrásból nyert közlések alapján megirt cikkünk az egész napi sajtóban élénk viaszhangot váltott ki. Ugyancsak mult számunkban közöltük volt Ugron Gábornak erre vonatkozólag irt megjegyzését, melyben a kikerekítést időszerűtlennek mondja. Most újabbban, mintegy válaszképpen a Budapesti Hírlap csetörtöki számában „A vármegyék új beosztása” címmel foglalkozik az erdélyi megyék új kikerekítésével, melyben a mi aug. 23-iki közleményünkben jelzett kikerekítést csak annyiban módosítja, hogy az erdélyi 15 vármegyét nem 11-re, hanem 13-ra osztja be, vagyis felosztandónak csak Fogarast és Beszterczenaszód megyéket tartja, míg Brassót — melynek tudvalevőleg Szeréneyi államtitkár a képviselője — nem hogy beosztandó, mint az általunk közölt tervezetben volt, hanem megnagyobbítja. A B. H.-ban közölt tervezet *Udvarhelymegye* kikerekítéséről irt adatainkat fenotartja. Az új beosztás közt minket legjobban vármegyénk érdekel, s így a más oldalról is megerősített adataink szerint az a következőleg alakulna: *Brassóhoz* csatolnák az erdélyi déli *Kilencsa* községünket (Felsőrákos, Vargyas, Olasztelek, Száldobos, Kiabaczon, Bardocz, Füle, Bibarcfalva és Magyarlermány); *Marostordás* *tiszeneg* községünket (Parajd, Felsőfalva, Alsósófalva, Atyha, Siklód, Szolokma, Kúsmód, Etéd, Kőröspatak, Bozodujfalu, Bozód); *Kisküküllő* *hét* községünket (Székelyszállás, Magyarzánád, Székelyvécske, Szentdemeter, Bordos, Csób, Rava); *Nagyküküllő* *öt* községünket (Sárd, Szederjes, Erked, Bene, Magyarfelek). Vagyis olvonnék 9 + 11 + 7 + 5 = 32 községünket. Ezzel szemben kapnánk *Nagyküküllő* *közhalmi* járásának derekából és Fogaras

sárkányi járásából. Tehát Udvarhelyvármegye változásnak volna alávetve annyiban és oly módon, hogy a népességi szám alig emelkedne valamit, (az 1900. évi népszámlálás szerinti 118,275 lélek 129,000 lélekre, melyből 84 ezer magyar, 8400 német, 33 ezer oláh) — míg ellenben területe az elvett részek felénnyel apadna. A terület apadásának és ennek dacára a lélekszám emelkedésének okát azzal magyarázhatjuk meg, hogy Udvarhelymegye egyike a legkevésbé népes megyéknek. A megye illetlen való kikerekítése következtében tehát alapos rövidséget szenvedünk, nem is említve a 33 ezer oláh okozta nehézséget a közigazgatásban és a terület apadásával és a lélekszám emelkedésével előálló szegényedést. Nem kívántunk annak idején, amidőn mi közöltük jó forrás nyomán a tervbe vett kombinációt, a dologgal foglalkozni, mivel vártuk a — czáfolatot. A czáfolat helyett azonban — imo — megerősíti értesülésünket a Budapesti Hírlap, melynek jól értesült-ségét kétségtelenül elismerjük. A két közlemény forrása mindenesetre egy kell legyen, azonban az első, vagyis a mi közleményunktől a B. H. közleményéig (3 hét) annyit már is változtattak a tervezeten, hogy Brassó, Torda-Aranyos, Kisküküllő-megyék nem hogy felszátatának, sőt megerősítettek. Ennek magyarázatát az illető megyék képviselői erőlyes intervenciójának tudhatjuk be. Jó lesz tehát, ha Udvarhelymegye is sarkára áll amíg nem késő, hanem bizony a nagy jóindulattól úgy elverik rajta a port, hogy ugyan helyben, s az új választási törvény alkalmából valóságos terület-elkobozást — mely közeljár az agyonütéshez — eszközölnek rajtunk. Jó lesz tehát résen lenni. Tiltakozó szavunkat már most feleljük.

Vármegyénk gazdasági jövője.

Irta: **Ugron Zoltán.**

Bizonyos ötletszerűséggel végig mentem vármegyénk kulturális, birtok, ipari, kereskedelmi, közlekedési, nyeresztermelési stb. viszonyain s gondolom nagy részt reá mutattam azou irányokra, melyeket követni kell, de egyuttal szigoruan kritizáltam azou intézkedéseket, melyek — megengedem — tulbuzóságából, de helytelenül történtek.

Ezen lapszámiban állattenyésztésünk irányításával kívánok foglalkozni, s ebben nem fog az sem zavarni, hogy magam egy irányzatnak érdekeltje vagyok. Éu más irányt is felkarolhattam volna, mely nékem ép úgy meghozta volna a jóvedelmet.

A szarvasmarha-tenyésztés terén, hol nem csak én, de még nálamnál sokkal nagyobb eredményt elért, több birtokos megtartván és fejlesztvén erdélyi magyar marha tenyészetét — mely kiváló igás marha és husmarhává is fejleszhető, — megmutatta az utat a haladás felé.

Itt figyelmet kérek, mert ez a faj tejelő jellege is fejleszhető addig, hogy az itt előforduló nyers tej szükségletet és vaj fogyasztást fedezze, ha a tej és tejtermékekkel piacoztató bíró községek és környékén jobban tápláltnak és kevesebb növendéket nevelnek fel. Jobb bevezetni a lakosságot és hozzá szervezni, hogy tejtét összegyűjtve szállítsa a piacra, illetőleg a vevőnek: igen méltó feladat, kiknek hivatalbóli kötelességük a népjólét fejlesztése.

Éppen, mert a fogyasztó piacok nincsenek szervezett eladókkal ellátva — bármennyire nem alkalmasak viszonyaink a tejelőmarha tartásra, — nem tudám kifogásolni, ha valaki a magas tejárakra (16—20 fillér, sőt bivaly tej 24—30 fillér) tekintettel ép azzal a tejelő fajjal tenne kísérletet, melynek prosperálási feltételeit megtudja adni; sőt kifejő tehenészetet is állíthatna a szükséges tej biztosítására. Persze ilyen tehenészet körébe bele vágná némi luxus vaj előállítás, a mi szerény viszonyaink keretében.

Igen ám, de ez irányban más történt. Az export-vaj készítés lett bevezetve kényes nyugoti marhával, mely kívül esik a köztenyésztés

határain. Magára a szövetkezetek elhelyezésére és a nyugoti marha bevezetésénél semmi tekin-tettel sem voltak a község viszonyaira. Történt elhelyezés ott, hol az istállózat hirtől sem ismerik s a birtok tagosítatlan lévén, annak semmi előfeltétele nincs meg. Néhol tagosított a birtok, de hármias határban minden legelő rend-tartás nélkül, hol együtt jár a tehén, bivaly, juh és sertés. Minden neki nem való körülmé-nyek közt van vajgyártó szövetkezet a székely földön, csak erdei legelőn — mely jó karban helyezettett és sajt gyártás alapját képezhetné — nem tettek kísérletet.

Hiszem, hogy ha ilyen felállítatnék is, nem általánosíthatódnék, mert a Hargita sovány füvet terem, elütőleg a Kárpátoktól s azonkívül számtalan növendék marha várja, hogy neki legelő nyitassék és kikerüljön a közbátárok sertés, juh és liba társaságából.

Mint már a megirtakból látható, megyénkben igen sok szől az extenzív marhatartásnak számbeli szaporítása mellett, de igen kevés felté-telét tudjuk évtizedek mulva is megadni az in-tenzív szarvasmarha tenyészetének. Helytelen dolgot cselekszik, ki a rentábilis gazdaságot vi-szonyokba nem illő dolgok átültetésében keresi.

Vármegyénk határozottan téli takarmányhiányban szenved s így olcsó marhatartás csak úgy képzelhető el, ha nagyterjedelmű, de eddig még igen rossz karban lévő legelőinket kihasználni bírja.

Erre határozottan legalkamasabb a juh, azonban ennek csak úgy volna több értelme tartását kiterjeszteni, ha a pásztrolás úgy törté-nék, hogy annak érdeke ne legyen telyesen el-entétes a gazdáéval; azaz ne legyen annak na-gyobb érdeke a bőtejelés, mint a mételytől valo megóvás. Amennyiben ez sikerülne, s a juhle-geltetés a havason kiterjesztődnék kosarazással: szolgálatot kellene hogy tegyen a második fej-lődési foknak t. i., hogy léfeltételét biztosítsa a növendék és meddő marha fejlődése gyarapo-dásának. Harmadik stádium lehetne csak a rend-szeres havasi tejgazdaságok beállítás, ha már a havason takarmány is teremne és buja le-gelő is volna s így a faluban való istállózat 5—6 hónapra összeszoríthatnók.

Éltől távol állunk; ellenben, mint máshelyt kimutattam, az ország átlagánál drágább szálás és abrak takarmányokkal dolgozunk s igen ér-tékes alomszalmával Persze felületes szemlélo nem veszi észre, hogy nekünk nincsenek afféle tartalékjaink rendelkezésre, mint az Alföldön szalmában és kukoricaszárban, melyek csak fel-dolgozásra várnak, hogy mint ingyen baaszat le-gyenek jó értékesítői az abraknak.

Nem egy itt, hivatalból vagy más czélből átutazó megbotráncokzik azon, hogy a szecska-vágó, meg esetleg tengeri szártéppó gépek nin-csenek elterjedve sőt némelynél — melyhez in-gyén juttatták a gazdát — alkalmazáson kívül áll. Ennek pedig magyarázata egyszerű, t. i. itt legtöbb földön a szalma alacsony és finom, meg fűfélékkel átnőtt. Kukoricza szár szintén vékony és alig terem oly mennyiségben, hogy erjesztő miveletet megérdemeljen. Ebből kell kiindulni és abból a vegyes állattartásból, mit a székely gazda üz, s akkor reájövünk, hogy a székely kiscgazda a téli takarmányozás terén nem hogy korholni való lenne, hanem valóságos művész abban, hogy csekély készletből aránylag sok mar-hát kitolhatessen.

Tagadhatlan tény, hogy utóbbi 30 év nagy haladás jelent vármegyénk állattartása terén, különösen az által, hogy a nagyobb birtokosok helyes kiválasztással és takarmányozással, végro egy csepp alföldi vértök bekeverése folytán; ál-latállományukat igen magas színvonalra emelték

és annak apa, sőt részben anya-állatait a köz-tenyésztés rendelkezésére bocsátották.

Hogy e műveletet létrehozni lehetett, ta-gadhatlanul nagy szerepe van annak, hogy a kor-mányzat fel ismerte a jó apa-állat fontosságát s lehetővé tette; hogy azokból a községek ked-vezményekkel segítve beszerezzenek. Ez pedig egy-uttal azok tenyésztőire — az így elérhető jobb árák folytán — buzdítólag hatott.

Két oldalról lett e haladás kétségbe vonva. Ebből először az agitációval kívánok leszámolni, mely az állattenyésztés terén régi jó időket em-leget, hogy fegyvert kovácsoljon magának az erdészet ellen indított harcra. Az bizonyos, hogy míg az erdők felügyelet alá nem kerültek, sok gulya volt a havasonok, melyekben egyes gazdak részint külön-külön, részint szövetkezve legeltettek s abból egy gazda 10—30 drbig birt. Ezen szám szerint fogott be a gazda évenként 2—3 pár ökröt s adott el jármazási czélokra. Ezek rendszeren a falu hatalmasabb emberei vol-tak s cseké volt minden prédálás havasbau és határon s ugyanezeknek télre széna állott ren-delkezésre, a mit a havasi foglalásokon kas-záltak. Volt azonban ennek a gazdaságnak sok árnyoldala, eltekintve hogy a fa főképpen mások kárára ment, s ez a késői fejlődés. Ezekből tört le az erdők és legelők rendezése, de törték le belőlük a tanuló fiuk, a mostoha értékesítési viszonyok, pálinkaivás és sok egyéb is, de fő-képen az, hogy rájöttek, miszerint amint a jobb állatárak beálltak, a nagy számnál többet hozott be, ha egyáltalán nem tenyésztettek, hanem böl-lérkedésre adták magukat.

A mezőség még sokáig azután, hogy az igás és husállat ára felment, potom áron adott ökörbornyut egy, két és három éves korban, a a szászság meg négy-öt éves sovány ökröt, me-lyen kis muuka közti javítás mellett is nagy pénz lehetett nyerni. Persze, hogy ebből a vá-sári erkölcs sokat el is vitt.

Mikor aztán a bornyu ára is felment, kez-dették újból a tehéntartást felkarolni s lehet, hogy egyesek állomány, megfogya került ki ebből a 20—30 éves átalakulásból, de az is tény, hogy e megye földjét soha sem taposta annyi szarvasmarha, mint jelenben, dacára, hogy a legeltetés korlátoztatott és hogy a rétekből többet törték fel szemtermelési czélokra, mint a mennyivel a mesterséges takarmányosok szapo-rodtak.

Haladásunk másfelől lekicsinyeltetett azok által, kik okvetlen nyugoti marhában és tejgaz-daságban látják a jövőt. Bebizonyított dolog, hogy nálunk a nyugoti marha a köztenyésztés-ben csak úgy tartja meg jó tulajdonságait, ha istállózódik; tejetleni pedig csak abraktakarmá-nyok bőséges adagolása mellett van módunk s hónapon át. Kérdem: a jelen és az utóbbi tíz év szálás- és abraktakarmány-árak mellett 10 s a legjobb esetben 11 filléres átlag tejárak mel-lett, hol keresik a rentabilitást azzal szemben, hogy a silány legelők kihasználása mellett is felnö olyan igásökr az erdélyi-magyar fajtából, melyért sulyban megkapjuk ugyanazt a pénzt, mint a nyugotiért?

Mint látható száz és száz akadály van vár-megyénkben, mik ellene szólnak annak, hogy más vidékeken, sőt külföldön bevált normálékkal ki-sérletezzünk. Így biz ekkor végtelen hiba volt oly téren belekalafutálni azok részéről állatte-nyesztésünk irányában, kiknek gyakorlati muu-kájok — habár bőségesen állnak rendelkezésükre pénzforrások, — távol áll attól, amit Udvarhelyvár-megye birtokosai, adminisztrációval és gazdasági egyesülettel társulva, rendkívül szük anyagi ke-rettben felmutattak az állattenyésztés terén.

Az ország gazdái adnak találatat bivarásá-

ránk; minden kis hirre, hogy erdélyi magyar tehencet jutányosan lehet beszerezni, távol megyék kiskapitálái sereglenek össze. Mi ez idők szerint túlhaladtunk a kísérletezés stádiumán a szarvasmarhatenyésztés terén s így abba akasztog: hatni ellentétben van a józan észszel.

Politikai jegyzetek.

Székelyudvarhely, szeptember 18.

Az egész ország lelkesedéssel látja ismét a koronás főt Magyarországon. Rég volt, hogy a magyar király ilyen közel állott hűséges népéhez, ilyen bensős szeretet, ragaszkodás és megértés kapcsolta őket össze. Még alig néhány éve, hogy nemzet és király között szinte kiegyenlíthetetlenül hegyeződtek ki az ellentétek és a megbontott egyetértés — úgy látszott — a legnagyobb katasztrófa felé sodorja a magyar államot. Azóta óriási változások történtek. Király és nemzet megértette egymást, és találkoztak egymással. Az ellentétek egy csapásra elsimultak, a csaknem kiegyenlíthetetlen feszültség békés harmóniának adott helyet. Most már csak rossz álomnak tetszik az egész múlt. Megtörtént, amit soha legvérmesebb reménykedéseiben sem mert senki sem hinni: hogy függetlenségi emberek kerültek mint felolós miniszterek a király oldala mellé, és hogy ugyszólván az egész törvényhozás mint egy ember áll szilárdan a kormány háta megett. Az egész ország megújodott. Pesszgo tevékenység indult meg az egész vonalon. Emberfeletti munka volt: eltaritani a romokat és helyreépíteni mindazt, amit elmulasztottak megtenni. Amit a nemzeti kormány rövid uralom léte óta alkotott, a legelfogulatlanabb szemlélet is őszinte bámulatra kell hogy ragadjon. A törvényalkotások egész sora valósult meg. Minden miniszteriumban lázas erővel folyt a munka és évek óta sürgős megoldásra váró kérdések most egyszerre megoldást nyertek a parlamentben.

Ki győzné mindazt a törvényhozási alkotást elősorolni és érdemében méltányolni, amit a nemzeti kormányknak köszönhet az ország? De a mi a legnagyobb érdeme: hogy nemzet és király között a békés harmóniát, a kölcsönös megértést ismét megteremtette, az ellentéteket teljesen elsimította. Amíg király és nemzet között a megértés és harmónia nem volt teljes, mintha az ország minden életerejét megbénította volna, ez az egyenlenség. Most, hogy közöttük immár nem áll senki és a koronás királyt a magyar nép ismét szívébe zárta, az ország virágzása, építő munkája újra biztosítva van. Ezt a megértést, ezt a harmóniát kell munkálnia minden igaz, magyar embernek. Magyarország csak úgy lehet igazán nagy, független és boldog, ha király és nemzet közös megértéssel, vállaltva haladnak előre azon az uton, amelyre most ráléptek.

Nem minden keserűség nélkül konstatáljuk, hogy az osztrák sógor megint merényletre készül ellenünk. Hozzászokhattunk volna ugyan már azalatt a pár száz év alatt, mióta bölcseink szíamii ikréket formáltak kettőnk közt, de — Isten tudja miért — mégis rosszul esik a testvéri szeretetnek illetlen megnyilatkozása. Hozhatunk mi áldozatot akár erőtlen meghaladót is, a sógorunk az mind kevés. Ha nem vagyunk hajlandók csak úgy szó nélkül átengedni azt, a mire a sógor foga fáj, kapja magát és minden tisztességes és kevésbé tisztességes utat-módot felhasznál arra, hogy kivánságának teljesülését kiereszkolja. Most éppen a magyar borokra vág a foga. Évek óta nem volt hazánkban mennyiségre és minőségére nézve oly bő termés, mint az idén mutatkozik. Aunyra kedvező szüretnek nézünk eléje a hivatalos bírádság szerint, hogy kivált a kiskapitálák nagy aggodalmuk támadt amiatt, hol szerzik be a kellő mennyiségű edényt, hol raktározzák el idej bortermelésüket. Ha az osztrák borkereskedők kartellbe léptek ellenünk, nekünk is szövetkeznünk kell drága s keresett bortermésünk megvédelmezésére. Soha nagyobb szükség nem volt az összetartásra, mint most, mikor százezreket, sőt milliókat menthetünk meg a magunk zsebének, mely különben az

osztrák kereskedők tárczáit dagasztaná. Nemcsak a Hegyalja bortermelőinek, hanem a többi borvidékek, sőt a homoki szőlők birtokosainak is azon kell lenniük, hogy akár közérvel megfélelő pinczéket szeressenek, melyekben boraikat mindaddig kezelhetik és eltarthatják, míg csak ugyan kialakulnak a borárak s illő áron adhatják el termésüket. Mivel pedig a kistermelő, fájdalom, tényleg rá van szorulva arra a pár forintra, mely feles bora eladásából befolyik, kétségkívül oly módon kell a közös piuczt megvalósítani, hogy egyuttal előlegel is kaphassanak a kistermelők s így ne legyenek kénytelenek termésüket potom áron piacra vinni.

*

A közgazdasági élet tényezői: vállalkozók, gyárosok, kereskedők még nem várták soha olyan feszült érdeklődéssel a parlamenti szeczon megkezdését, mint az idén.

A politikusok tele vannak fuzió problémákkal, katonai problémákkal, választójogi problémákkal, de az ország dolgozó és izzadó rétegei számára legalább is olyan fontos a törvényhozás munkájának az a része, amely egyenesen az ő érdekeik szabályozásával foglalkozik. Sós ha a közönség még nem is tud róla, mert csendes, nyilvánossággal, reklámmal nem igen foglalkozó testületekben történik, de tény, hogy lázas munka folyik ama törvényhozási alkotások körül, amelyek hosszabb vagy rövidebb idő múlva már a parlament itélőszéke elé kerülnek.

Legfontosabb közülük az új ipartörvény. Hatalmas alkotás. Két vastkos füzet maga a törvény, de egész könyvtárt tesz ki az előkészítő anyag, a külföldi törvényhozás, a szakirodalom, az érdekeltek körében felhangzott kívánások és kérelmek gyűjteménye, ami mind figyelembe részesült a tervezet megszerkesztésénél.

A szaktestületek, kamarák, egyesületek most tanulmányozzák ezt az anyagot, most állítják össze beható bírálatát. Képviselőik az ősz folyamán — előreláthatólag novemberben — anketra gyűlnek össze a kereskedelmi miniszteriumban és el lehet mondani, hogy ezen a szaktanácskozáson dől el Magyarország jövődi gazdasági fejlődésének sorsa.

Az új ipartörvény legszembetűnőbb azzal a hatalmas problémával birkózik meg, hogyan lehet a modern kor szellemének megfelelően óriási lendületet mutató gyáripárt a védelmet kereső kisparral harmóniába hozni. A kereskedelmi kormány egyrészt teljes erővel buzgókodik a nagy tőkének ipari célokra való lekötésével, másrészt a kispár érdekében az új ipartörvényben az intézkedések egész sorozatát vonultatja föl. E kétirányú működésben kétségen kívül megvan az ellentét és az összeütközés. A nagyiparnak kedvez a kor, a kapitalista termelés, a gazdasági fejlődés. A kispár egyre szűk térre szorul, de a törvényhozás és a gyakorlat pártfogó gondoskodása mellé szegődik. Nagyousok kiváló szakember hibáztatja egy hanyatló gazdasági osztály illetlen protegzálását és megkérő, hogy az új ipartörvény nem vall színt, elzárkózik bizonyos, bár kegyetlen, de kétségbe nem vonható igazságok elől.

Itt van az ütköző pont. Ez a probléma fog kidomborodni az új ipartörvény kritikájában.

Székelység nyomora.

Utóhangok a székely kongresszusról.

Székelyudvarhely, szept. 18.

Ma-holnap elfeledjük, hogy városunk most nem rég milyen díszben uszott. Még csak baluczinaczióban sem fogunk élni a hangok, melyek a közelmúltban a nagy tömet betöltötték. Felodásba mennek ezek, s marad a székelyek nyomora, a mi volt. Azaz, jó lenne ha csak úgy maradna, de napról-napra nő, súlyosabban nehezedik vállunkra — Őszi pedig mennyi megezőkott frázis, mennyi szép beszéd hangzott el most is ügyünk érdekében. Egyetlen-egy sem áll a másik mögött, mind megannyi biztos sikerű kortes beszéd lehetett.

Vasutak-, gyárak építése; legelő javítás, ordók felszabadítása a sorvazott rondszeres kezelés alól, a régi rendszerű préfalás újra behozatala.

Hátra volt még a kis üstös pálinka ingyenes főzése és az adók teljes oleugtelése, de már ezekre nem volt idő, mert menni kellett a közöbédre, hogy a

szent ügy előmozdítóit zengzetes szavakban dicsőítsük. Eltekintve azonban mindezekről, a székely nagy gyűléssel mindenki meg lehetett olgádvé, mert nem égette ki szemeinket a székelyen tüze, hisz senki sem merete kimondani a székely nyomorok valód: okát.

Olyan forma érzéssel voltunk oltelve, mint mikor a makacs gyermek sir, ordít, veri földhöz magát, a gondos anya meg szalad a czukorkáért, hogy békét csináljon, a helyett, hogy jól olpálholna, a egyszer s mindenkorra előjött venőé a komédia ismétlődésének.

Az anya lány szívű a gyáva ordóbb, de biztos sikerű oszközökhöz folyamodni. Nem azt akarom mondani, hogy durvák legyünk, a mi színtén kárthatatos, hanem legyünk következetesen szigorúak és a méltányos igazsággal mérlegeljünk.

A székely nyomor megszüntetésénél is, csak ez az eljárás vezethet célhoz.

Háiba oszunk ki czukorkákat orpingtonok vagy plimluchok képeben, ezzel csak ideig-óráig segítünk. Gyökeres, mélyre ható orvoslásra van szükség.

Itt vannak a szászok, olábok, kik szemmel láthatólag gyarapodnak szellemileg, erkölcsileg, anyagiilag. Nekik pedig az állam nem oszt ki évről-évre sem apa- sem anya-állatot; sem votó magvat; sem lyukot, nem libát; sem nem építet óriási költséggel baromi-teenyészto házakat, mint a székelyke-rezertvi tanítóképző kertben is van, hol egy apa liba sétálgat, mint előtkozott királyfi.

Mi az oka hát, hogy mégis lépésednek a kodves szomszédok? . . . Az, hogy bivek a multhoz, rondszeretők, törvénytisztviselők és egységosok. Ezek pedig oly fontos tényezők, mik biztos alapjai a megélhetésnek.

Imo a székely nyomorúságok valódi okai: ol erkölcstelenedés, rendtelenség, törvény tisztelatlenség, a mult megtagadása és széthuzás.

Ezeket kellett volna bátran, férfiasan kimondani és feloldozni az iudító okokat, s azok sürgős, erélyes orvoslásáról gondoskodni. Ha ezeken a bajokon segítve lesz, tenyésztetünk akár régi paraszt tyukokat, akár magyar faj marhát: nyomorogoi nem fogunk.

Fogadhatatlan tény, hogy a székely nép el erkölcstelenedett. A törvénytelen gyermekek napról-napra szaporodnak, kik a legtöbb esetben a társadalom züllött alakjai lesznek. Bűnös a fogamzásuk, bűnös az életük. Napironden van a vadházasság. Általános az iszákosság, a nyereszkedő játékok szenvedélyé lettek. A templomok üresek, a korcsmák tele vannak.

Hol ilyenek az állapotok, ott a legelő javítás vajmi keveset segít.

Erélyos intézkedésekre, törvényekre, rendeletekre van szükség, hogy az erkölcs megjavuljon. Természetesen gondoskodni kell arról, hogy azok ne legyenek csak írott malasztok, miket senki sem tart meg, senki sem tisztel, hanem szigoru eréllyel meg kell tartatni.

Oda kell hatni, hogy állami törvényvel szigorítsák meg a törvénytelen gyermekek szaporaságát. Az a nő bűnös, a ki ilyonoknak ad életet, nincs joga az új szülötthöz, el kell vonni tőle lelelez-házba kell külden. A férfi is bűnös, büntetni kell őt is. Fizessen az eddigieit 2-szeresen magasabb tartás díjat és oda kell adni a lelelez-házak fontartásához.

A vasárnapi korcmározást megyei szabályrendelet korlátozza. Tessék ennek a rendeletnek érvényt szerezni, nem pedig kioktatni a korcmárosokat, hogy miképen lehet áthágni a rendeletet betetés terbe nélkül. Az utcákon való éjjeli kornyikolásért szigoruan büntetni, — nem a legényeket, — hanem szülöket, mert a kiskoru gyermekért ők a felelősök.

Csak a vak nem látja, hogy székely falvainkban milyen fejtelon rendtelenség uralkodik ugy gazdasági mint társadalmi téren. Senkinek eszébe sem jut a rend helyro állítása, s ha akad egy-kettő ki javítani akar, az közmegevetés és novetség tárgya lesz. Ha az ilyenek a hivatott körjknél jelontést tesznek, ott lebeszélük a jó utról, mert a néppel nem szabad szigoruan bánni, nincs hozzá szokva még a rendhez, s nem is a rendtelenedők a bibások, hanem a társadalom. El kell hagyni, nem kell bolygatni.

Ilyon bánásmód szüli meg aztán a törvény tisztelatlenséget. Háiba hivatkoznak a törvényre, mert az lesz a válasz, hogy a papirosokat olbir.

Bizony-bizony, erkölcslünkben szokásainkban levetkeztük a multat, megtagadtuk azt. Hej, ha fel-támadnának csak a 30 év előtt elhalt óregek! De meg ijedőnek a mostani maszkuráktól.

Hol a régi egyszerű, de szép és tartós ruba? hol az őszérzet? hol a bocsület? hol a szeretet, hol

az egyetértés? Sehól!... Czipra ruha, aljas önérdék, kenyér irigyság, kétségbeesés, nagyzási hóbort, gyűlölet korunknak jelképe.

Minket a nyelv össze nem tart, faji közösség nem egyesít, ránk fene módjára omézt a folkezeti harc.

De eltekintve ezektől a fakélyektől, be kell vallanunk azt is, hogy a megyék közigazgatásában nagy a pajtáskodó rendszer. A fraternizálással olvesz az egyéni tekintély, mi magával rántja az állás nymbuszát.

Ez a rendszeres rendszertelenség okozza a székelység nyomorát. Erélyes kézzel meg kell szüntetni ezeket, meg szűnik a nyomor. Nem lesz szükség akkor a vasut építésekre, oly célból, hogy a székelység gyönyörködje az építésben. Mert no ámit-suk se a népet, se magunkot azzal, hogy ott valami sok pénz szerezhetnek, hiszen a tapasztalat mutatja, hogy földmunkához tótokat, a vas munkához olaszokat, a többiekhez más nemzetiségűeket alkalmaznak; indokolva azzal, hogy a székely nép nem ért hozzá.

A felállítandó gyárakkal épen így fogunk járni, sőt még rosszabbul, mert tükre teszünk egy néhány száz székely kis iparost a családjukkal együtt.

Erdőkösöt, rendet kell teremteni minden eszközzel és akkor a néhány százezer korona, a mit most a székelyek megmentésére kiküldöttek, megmaradhat a rendezőbb falvak jutalmazására.

Varga Zsigmond.

A Fogyasztási és értékesítő szövetkezet.

A helybeli Fogyasztási szövetkezet tagjai köréből vett közlemény.

Székelyudvarhely, szept. 18.

A helybeli fogyasztási és értékesítő szövetkezet-ről unos-unatna különböző hírek kerülnek forgalomba. Feloszlik, nem oszlik kérdése izgatja az érdekeltek kedélyét. Hogy tiszta világság legyen az ügyben, szükségesnek látom az alábbiakat a közönség tudomására hozni.

A szövetkezet 176 taggal és több mint 200 részjeggyel alakult volt meg másfél évvel ezelőtt. A szerény javadalmazású tisztviselő, aki tudatában volt annak, hogy segíteni kell magán valamely uton mert az általtól sem várhat mindent, örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy a szövetkezetbe belépjen s áldozza oda saját sorának javítására a maga 30 koronáját. Azon jó hiszemben cselekedett, hogy a nagy urak is, akik tagjai lettek nem csak szem-szurásból irták alá a részjegyet, hanem csakugyan komolyan veszik az ügyet s az által, hogy maguk is a szövetkezetnél vásárolnak azt életképesé teszik s ezáltal az elhagyatott szegény tisztviselőn is segítenek. És történt az, hogy a 30 koronát oda adták, nehogy valaki részvételestől vádolja meg, de aztán nem törődtek vele. 70, mond hetven szegény tisztviselő volt az, aki másféltéven fentartotta a szövetkezetet, hogy aztán az árszabályozással a nagyobb javadalmazású tisztviselők is olcsóbban vásároljanak a kereskedésben. Mert elvitázhatalan az, hogy bár a kereskedők között is nagy a verseny, a szövetkezet az áralkalásokra nagy befolyással volt. Hogy ugyanazon összegért jobb minőségű árut adott a közönségnek, azt letagadni nem lehet. Megvan a magyarázata abban, hogy a kis rezsijétől eltekintve nyereségre nem dolgozott. Már pedig a költségek ezen üzletnél nem voltak akkorak, mint egy kereskedőnek, akinek bizony nagyon utána kell nézzen annak, hogy honnan veszi elé a költségeket.

Azokban a szövetkezetnek sohasem volt célja rantani a kereskedők üzletét, hanem tagjainak a megélhetést óhajtotta könnyebbé tenni s nem csak a pár forint fűszer ár közti különbséggel, hanem az által is, hogy ha az összes tagok ott vásárolnak ma van előkelő üzletünk a fűtlen s mézsárszékünk s nem eszünk 44—50 krajczáros húst, hanem a marha árak rendkívül alacsonyúsága mellett 24—30 krajczárért korlátozottan asztalunkra a hus kilója, mint Csikiban.

Jellemző dolog. Az egyik mézsársztól kérdozte az egyik vevője, miért nem adja a húst olcsóbban, mikor a marha mennyire olcsó? Miért adnám, felelte egész logikusan, mikor így is olvizik. És valjuki be, tiszta igazsága van. Ha azonban mézsárosaink háta megelt ott állana egy szövetkezeti mézsárszék, bizony lehozhatná volna ók is a hus árát, s ebben lett volna nagy nyeresége a közönségnek. De hát régi igazság, hogy a nagy hal megozi a kicsit.

A szövetkezetnek jelenlegi állapota sem oly rossz, mint azt ellenségei hirdetni szeretik, mert

100 tagja kötelezte magát, hogy onnan fog vásárolni és csak 13 tagja írta alá azon ívet, amelyben annak felszámolását kéri. A többi... no a többi nem nyilatkozott se pro, se contra, nehogy azt mondják ók ilték meg a szövetkezetet. Azon hiszemben vannak sokan, hogy a szövetkezetnek csak tisztviselők lehetnek tagjai. Ez tévedés, mert tagja lehet minden udvarhelymegyei és városi becsületese polgár, s ha e hó 27-éig, mikor lesz a gyűlés, még 50—60-an kötelezik magukat, hogy ott vásárolnak, vagy ugyanannyi ott vásároló új tag lép be, akkor a szövetkezet tovább is fen fog állani. Gondolja meg mindenki, nincs-e szüksége arra a pár forintra, amit havonként megspórol s lépjen be a szövetkezeti tagok sorába. Joggal mogvárja Udvarhely város iparos polgársága, hogy a tisztviselői kar nálla dolgoztasson, de viszont a tisztviselőktől sem szerénytelenség elvárni tőlük, hogy óket is segítik, a maguk haszna mellett, az olcsóbb megélhetésre.

Elgondolhatjuk, s ez a valóság, ha a szövetkezet feloszlik, a kereskedők az árát felemelik, hogy a másfél év alatt elmaradt hasznót is behozzák. Nem megrovás az a kereskedőnek, de való tény s az emberi természettel összefügg, hogy ahol nagyobb hasznót teremthet, azt megteszi.

Sokan lehetnek azon a nézetben, hogyha 70 tag fentartotta mostanig, fentudja tartani tovább is. Nem lehet! Nőtt a rezei, s nem az árak emelésével, hanem csak új tagok belépésével lehet segíteni. Ha az árakat emelné, saját maga dolgoznék hivatása ellen.

Folyó hó 27-én d. e. 10 órakor tartja a szövetkezet a gyűlését a vármegyeház kis termében, amely annak élete, vagy halála felett határoz. Jelenjenek meg azon a szövetkezeti tagok minél számosságban s jelenjenek meg az új tagok is beiratkozás végett s akkor fon lehet tartani a szövetkezetet.

Szegény volna az Udvarhely városi tisztviselőkre, ha egy az ó javukat szolgáló intézményt, saját maguk végeznék ki. Kötelezza magát minden szövetkezeti tag, hogy ott fogja vásárolni szükségletét s akkor a szövetkezet életében egy új időszak vozi kezdetét, amely bizonyára nem lesz oly nehéz mint az eddigi. Mit várhatunk idegenektől, ha saját magunk sem óhajtunk segíteni nyomorúságos viszonyainkon. Különösen a jó javadalmazású tisztviselők sieasenek a szövetkezet megmucülésére, s a kis tisztviselők felségítésére.

—y—

HIREK.

Székelyudvarhely, szept. 20.

Udvarhelyvármegye virilistái.

Udvarhelyvármegye igazoló választmánya dr. Nagy Samu elnöklöte mellett f. hó 14-ikén tartott ülésében állapította meg végvényesen a törvényhatósági bizottsági tagoknak 1909. évi névjegyzékét. A 106 rendes és 10 póttag névsora a következő:

1. Embery Árpád 4299 60 kor. 2. Szöllösi Sámuel. 3. Ugron Ákos. 4. Flórián Bogdán. 5. Sebesi Ákos. 6. Lengyel Sámuel. 7. Koucz Ármin. 8. Daniél Lajos. 9. Borbáth Daniél. 10. Ugron Zoltán.

11. Dr. Solymossy Lajos 1243 10 kor. 12. Bajnóczky András. 13. Dr. Horváth Károly. 14. Dr. Václav Ferencz. 15. Ferenccsel Gyula. 16. Dr. Vass Lajos. 17. Farkas Lázár. 18. Persián János. 19. Heitz Vilmos. 20. Dr. Gyarmathi Dezső.

21. Rösler Károly 743 51 kor. 22. Róth Bernát. 23. Gyarmaty Ferencz. 24. Elökes György. 25. Gyertyánffy Gábor. 26. Hlatky Miklós. 27. Gróf Mikes János. 28. Dr. Lengyel József. 29. Dr. Góluor Béla. 30. Kassay Ákos

31. Looz Frigyes 590 57 kor. 32. Lőrinczi Dénes. 33. Csánády Zoltán. 34. Dr. Bodolla Gábor. 35. János Gyula. 36. Sándor János. 37. Dr. Pál Ernő. 38. Zöld János. 39. Dr. Nagy Sámuel. 40. Becsek Aladár.

41. Hoin Pál 534 66 kor. 42. Flórián Kristóf. 43. Gyárfás Endre. 44. Dr. Ráczkóvi Samu 45. Orbán Dénes. 46. Solymossy Endre. 47. Dízay Antal. 48. Kassay József. 49. Dr. Daniél Gábor. 50. Ferencz György.

51. László Domokos 459 kor. 52. Sterba Ödön. 53. Szabó Ferencz. 54. Bod Károly. 55. Walter Ferencz. 56. Gönczi Lajos. 57. Tuuyogi-Csapó Ferencz. 58. Szakács Zoltán. 59. Barabás Lajos. 60. Soó Gáspár.

61. Sperker Ferencz 409 34 kor. 62. Galtor János id. 63. Dr. Viola Sándor. 64. Kedei György. 65. Jédi Tamás. 66. Rosmann Jakab. 67. Kovács Dor. 68. Molnár Károly. 69. Ilaborstumpf Károly. 70. Dr. Mezei Ödön.

71. Vánky Kálmán 364 kor. 72. Szenkovics János. 73. Solymossy István. 74. Dr. Kassay Albert. 75. Róbonyi Adolf. 76. Kovács Daniél. 77. Dr. Hinczler F. Ákos. 78. Szabó András. 79. Félegyházy Antal. 80. Dr. Hinczler F. Ernő.

81. Takács Albert 338 78 kor. 82. Fodor István. 83. Zarándi Antal. 84. Ugron János. 85. Biró Sándor. 86. Kovács Dénes. 87. Ferenczy István. 88. Gergely Ferencz. 89. Balázsi Ignác. 90. Árvás Kristóf.

91. Dr. Sebesi János 303 20 kor. 92. Fás Gyula. 93. Ferenczy Károly. 94. Olasz Gyula. 95. Reiner János. 96. Vajda Lajos. 97. Murvai Sámuel. 98. Jaeger F. József. 99. Sándor Mózes. 100. Demény Ferencz.

101. Hargita Nándor 280 80 kor. 102. Tompa Árpád. 103. Borbély Sámuel. 104. Simófi Károly. 105. Szabó Árpád. 106. Nagy Ferencz 268 58 kor.

Póttagok: 1. Tassaly Lajos 263 87 kor. 2. Balló Zsigmond. 3. Schubert János. 4. Papp Z. József. 5. Hann József. 6. Boros Domokos. 7. Ziegler Albert. 8. Lőrinczi Lajos. 9. Barcsay Károly. 10. Szabó István 240 51 kor.

Daranyi miniszter köszönete. Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága Daranyi Ignác földmivélségi minisztert minisztersége 10 éves évfordulója alkalmából megleghangú felirattal üdvözölte. A miniszter a figyelmet most a következő leirattal köszönö meg:

Nagyságos alispán ur!

Özinte köszönettel vettem Udvarhelyvármegye törvényhatósága bizottságának mult hó 17-ikén megtartott közgyűléséből küldött szives üdvözlőtét miniszterségem tíz éves évfordulója alkalmából.

Fogadja Nagyságod a vármegye hazafias közönsége részére is ismételtelen meleg köszönetemet és kérem méltóztatassanak meggyőződve lenni, hogy mindenkor kiváló örömmre fog szolgálni, ha a Székelyföld érdekeit előmozdítani és a derék székely népet gazdasági életének előbbrevitelében támogatni ozuttal is alkalmam leand.

Hazafias üdvözléttel

Daranyi s. k.

Az olaszországi hadjárat harcosai. A közös hadügyminiszter rendelete alapján Freyberger alezredes megkeresése alapján a megye alispánja közhírré teszi, hogy Udvarhelyvármegye területén tartózkodó azon egyének, kik az 1848-iki olaszországi hadjárat valamelyik harcában résztvettek s ennél fogva az új katonai jubileumra keresztre igény-nyel bírnak, katonai elbocsátó okmányuk betérjesztése mellett a székelyudvarhelyi 82. hadkiegészítő parancsnokságnál legkésőbb f. évi október 1-ig személyesen, vagy írásbelileg jelenkezzenek.

Az állami fiúiskola megnyitása. Mint értesülünk, az állami elemi fiúiskola holnap reggel megnyílik, a leányiskola pedig csak az átalakítási építkezések befejeztével, valószínűleg egy hét múlva fog megnyílni. Beiratkozott az I. osztályba 48 fiú, 30 leány, a II-ik osztályba 43 fiú, 24 leány, a III-ik osztályba 53 fiú, 31 leány, a IV-ik osztályba 35 fiú, 18 leány, az V-ik osztályba 31 fiú, 8 leány, a VI-ik osztályba 3 fiú és 1 leány. Összesen 325 növendék.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bedő Albert okleveles tanítót a homoród keményfalvi állami elemi népiiskolához rendes tanítóvá nevezte ki.

A vízvezeték előmunkálatai. A földmivélségi miniszterium a közg. biz. felirattára megígérte, hogy mennyiben Székelyudvarhely város komolyan foglalkozik a vízvezeték létesítésével, úgy ezen törekvésében támogatni fogja. Ehből kifolyólag Dilinger Béla mérnök a napokban le is jött, de mivel a város bejelentkezett költségvetés rajzi alicus meg, így az előmunkálathoz nem toghatott hozzá Kérto a mérnök, hogy ezt a város készítsesse el s az előmunkálathoz szükséges 7—8 ezer korona költséget a város szavazza meg. Ha a város a szükséges egész összegot nem tudná megszavazni, úgy a külb. bizeti összeget az állam kormánytól kell kérni. Ha a város a költségekről gondolkodott a földmivélségi miniszter az előmunkálathoz nyomban megkezdetti.

Városi közgyűlés. Székelyudvarhely város képviselőtestülete Soó Domokos tanácsos, h. polgármester elnöklöte mellett 16-án rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés elhatározta, hogy a rendezett tanácsu városok polgármesterei országos egyesületbe 50 korona évi tagági díjjal belép. Ez egyesület mozg. írat indit a városok fejlődése, elővirágztatása és jogainak megvédése érdekében, összekötő kapocs

a városi tisztviselők között, támogatja a tisztviselők törekvését. Figyelemmel kíséri és tanulmányozza a városok közéletét, megismerteti a városok fejlesztésére vonatkozó újításokat, ad a szakkérdések megválasztására, elősegíti a szakmunkák kiadását. Az egyesület alapvető feladata kimondja, hogy működése köréből a politika ki van zárva. Azután az iparosiskola költségvetését tárgyalják, melynek rendeltetését elhatározzák, hogy a 2126 korona hiány fedezésére, mint a múltban is, a minisztertől fogják kérni. Ezzel a gyűlés véget ért.

Széki mulatság. A Polgári önképző-egylet széki mulatságát ma, vasárnap tartja meg a Budapestszálló termeiben. A mulatság 6 órakor kezdődik és belépési díja 1 korona.

Emléket az agyfalvi réten! Az agyfalvi réten felállítandó Székely emlékmű alap javára adakoztak: Klein Géza budapesti nagykereskedő 100 kor., Sümegi Vilmos gyergyószentmiklósi orsz. képvis. 30 kor. Összesen 130 kor.; ehhez hozzáadva a már korábban begyűlt és az Udvarhelymegyei takarékpénztárban elhelyezett tőke 1/2 évi kamata 170 kor. 77 fillért, az alap összege tesz 7350 kor. 26 fillért. Fogadják a pecsét szívról adakozók bazafias adományukért ez uton a végrehajtó bizottság hálás köszönetét. *Ferenczi János* végr. biz. pénztárnok.

Áll. el. isk. igazgatója. Az új állami elemi iskola igazgatójává a miniszter *Gyerkés Mihályt*, az eddigi közégi iskola igazgatóját nevezte ki. Gyerkésnek igazgatóvá történt kinevezése mintegy elismerése annak a munkásságnak, melyet az iskola fejlesztése, így államossítása s állandó elhelyezése körül kifejtett. Gyerkés Mihály csaknem egy évtizede van az iskolában, s 1904. év óta mint igazgató működik lakodalmas szorgalommal a gyermek nevelés terén, egyaránt birva előjárósága, mint a szülők bizalmát, melyet új állásában bizonyára hasonló gonddal fog ápolni.

Kormánysegély. A kereskedelemügyi kormány megbizotta *Mály Ferencz* dr. műszaki tanácsos a napokban megtekintette *Barcsay* és társai műszövőgyár készítményeit, melyeknek alapján kijelentette, hogy amennyiben a cég részvényársasággá alakul, az üzöm részére szükségeltető gépeket a kormány díjmentesen rendelkezésére bocsátja.

Tanári kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a reform. kollegiumhoz Fegyőrházy Antal nyugdalomba vonulásával megüresedett tanárszékére dr. *Dávid Lajost* r. tanárnak kinevezte. *Varga Dezső* koll. h. tanár a nagyvárad reform. tanító-négyképzőhöz távozott, s helyére az interjúti felügyelő teendői ellátásával *Zakariás Ódon* okl. tanárjelöltet bízta meg az előjárósággal. *Varga* új állomása helyére 18-án utazott el, amidőn tőle végbucart venni az állomásnál az intézet egész ifjúsága megjelent.

Uj postahivatal. A keresk. ügyi miniszter a zetei kerületen telepen korábban engedélyezett postahivatal helyett postahivatalt létesített. Az új hivatal *Klein Zsigmond*, illetve helyettese vezetésével fog működni.

Százezer korona a székelyföldi kisgazdáknak. A földmívelésügyi miniszter a székelyföldi miniszteri kirendeltség előterjesztésére olaszolandozó előlegképpen százezer koronát utalványozott az országos szarvasmarhatenyésztési alapról, hogy takarmányhiányban szenvedő vidékeken a tenyésztésre alkalmas üszöket és teheneket vásároljon a azokat oly vidékeken lakó székely kisgazdák közt, hol elegendő takarmány rendelkezésre áll, vételárkedvezmény mellett kioszthassa. *Daranyi Ignác* miniszter a húsmánus rendeletét a székelyföldön nagy örömmel fogadták. Sok helyen ugyanis az ideai rendkívüli szárazság folytán beállott takarmányhiány következtében a kisgazda közönség tenyészmarha állományát kevesíteni igyekszik, sőt számos gazda még legszükségesebb tenyészállatait is eladni kényszerül. Szóval a pillanatnyi ijedtség miatt évekre terjedő bajba dönti magát. Csökkenvén a tenyészállatlétszám, az illető vidék állattenyésztése fejlődésében megakad, s esetleg pár évre visszavetetik. Másrészt meg a tömegesen piacra kerülő szarvasmarha az árat földtől nyomja és így a marha jóval valódi értékű alul kerül eladásra. Hogy tehát ez legalább részben megakadályoztassék, s ez által az állattenyésztés, valamint az eladó gazdaközönség érdeke a lehető legmegóvható legyen, hatalmazta föl a miniszter a székelyföldi kirendeltséget az említett irányban való közbelépésre, mely az ottani kisgazda közönség körében általános meglepetést keltett.

Halálozások. *Bodrogi Áronné* szül. *Ágatha* Anna életének 45-ik, boldog házasságának 24 ik évében, f. hó 13-ikán elhunyt. Halálát férje és kiterjedt rokonság gyászolja.

Iff. Szabó Ferencz életének 22 ik évében hosszúságos szenvedés után f. hó 18-án jobblétre szenderült. A megboldogultat ma délután 3 órakor helyezik örök nyugalomra a róm. kath. sírkertbe. Halálával szülőit *Salabó* Ferencz mézfásrost és nejét *Kapcsa* Annát, testvéreit, ugyancsak számos rokout borított gyászba.

Széki lakodalom az Urániában. Az Uránia budapesti tudományos színház megbizta *Lajos Dénes* újjáírót a Székelyföldnek az Uránia számára való megírására. *Lajos* megbízatásának a udvarhelyi elget is tett, s körútját a múlt vasárnap Székelyudvarhelyen befejezte. Ez nap Farczádon rendezett az előjáróság közbejöttével női székely lakodalmat, melyet mozgó fényképező megörökített. Ugy azt, mint az összes székelyföldi mozgó képeket a párisi *Patée* testvérek vállalat megbizottja *Beery* Lajos vette fel.

A hadgyakorlatok kára. A nagyszombati hadtestparancsnok *Gaudernak*, a következő megkezdést intézte *Sebesi* János alispánhoz: Az 1895. évi XXXIX. t. cz. 13. §-hoz tartozó végrehajtási határozmányok 2-ik pontja értelmében az ideai záróhadgyakorlatok által (szeptember 9-től szeptember 12-ig) okozott mezői károknak megállapítása és értékesítése végett hivatalos tiszteltelt megkorestitik a czim, miszerint az alárendelt közönségi előjáróságot utasítani sziveskedjék, hogy a ki nem egyenlített mezői károkról szóló bejelentéseket feltétlenül folyó évi szeptember hó 21-ig a nagyszombati ca. és kir. hadtestparancsnokságnak küldjék át. Feltétlenül szükséges, hogy ezen határidő pontosan betartassék, miután a netán később beérkező mezői kárbejelentéseknél nincsen kizárva az, hogy a kárt többé nem lehetne a teljes terjedelmében megállapítani, tehát nem is lehetne értékesíteni és megtéríteni.

Uj napi lap. *Herczeg* János a vidéki hírlapírás régi munkása megvált a kolozsvári "Ujság"-tól, melyet hat éven át szerkesztett és most saját szerkesztése és kiadása mellett "Erdélyi Ujság" cím alatt napi lapot indít meg Kolozsvárott, melynek első száma a hó 20-án jelenik meg.

Kivonat a m. hiv. lapból. *Vesetség* fellépett szörványoson Farkaslaka község ebállományában. — *Rühkór* megözint Székelyváros községében. *Sértésűsz* megszűnt Székelyzöldöb és Vargyas községében. — *Sértésorvász* megszűnt Székelyudvarhely városban. — *Lépcsény* fellépett szörványoson Bibarczfalva község szarvasmarha állományában.

Vásártartási engedély. A kereskedelemügyi miniszter *Brasó* szab. kir. rend. tan. városnak engedélyt adott arra, hogy az eddig tartott két országos baromvásárról kívül minden év április hó második hetének szerdai napján még egy országos baromvásárt, valamint minden év október havának özi országos vásár hetében hétfőn, kedden és szerdán, vagyis az özi országos baromvásárral egyidejűleg három napon át egy nyerstermény, gabona és vetőmag országos vásárt tartson. Az első ilyen új országos baromvásár 1909. évi április hóban fog megtartani.

Tanulmányi ösztöndíj iparosoknak. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara közölte, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium a külföldi ipari viszonyok tanulmányozása és az ott szerzett tapasztalatok itthon értékesítése céljából a kamara területére egy 600 koronás külföldi tanulmányi iparos ösztöndíjat engedélyezett, amelyre 1908. évi szeptember hó 25-ikén záródó határidővel a kamara október pályázatot hirdot. Pályázhatnak Udvarhelyvármegyében illetékes kézműiparosok. Az illetőknek kötelezettséget kell vállalni aziránt, hogy az ösztöndíj külföldben visszafizetésük napján terho alatt vissza fog térni hazájába s szerzett ismereteit itthon fogja értékesíteni. Azok, akik katonai kötelezettségüknek nem tettek eleget, vagy az alól felmentve nincsenek, az ösztöndíjra nem számíthatnak.

x Ügynökök, kik sorajgyoknek részletfizetésre való eladásával foglalkozni óhajtanak, magas jutalék mellett felvétetnek. Havonta 200—500 kor. jövedelmez. Valuta bank részvénytársaság Budapest, Váci-körút 48.

x Elismert jó hazai gyertyány. "Ó Budai Kőröngesség" név alatt egy új fajta vászon kerül forgalomba, mely az Ó-budai f. herit és csinos gyertyán lesz előállítva s a mely hivata van, jó minőségűen fogva a külföldi gyertyán magyar név és gyertyány alatt becsapozott hasonló árukat teljesen kiszorítani. Jelen újdonság *kisváros* Barcsay Károly nő- és férfi divatru házában kapható, Székelyudvarhelyen.

KÖZGAZDASÁG.

Tenyészlóvak jutalmazása. *Daniel* Lajos a Lótenyészt. biz. elnöke közölte, hogy a a bizottság földmívelésügyi miniszter által adományozott jutalomdíjakkal október hó 4-én délelőtt 11 órakor Székelykeresztúron a piac-téren előállítandó csikós-kanczák, 3 és 2 éves kancza-csikókat — a mennyiben a bírói bizottság által tenyésztésre alkalmasoknak találtnak — jutalmazni fog. A csikós-kanczákra kitűzött díjak: 80, 60, 50, 40, 30, 20—20 K. A 3 éves kancza-csikók díjai: 60, 40, 30, 25, 20, 10 K. A 2 éves kancza-csikók díjai: 40, 25, 20, 10 K. A díjakra lókereskedők, nagybirtokosok és nagybérlők kizárásával csak azon kisgazdák tarthatnak igényt, a kik közönségi előjárósági bizonyítvánnyal igazolják, hogy a csikós-kancza 1 év óta tulajdonuk és a csikók saját tenyésztésük. Kellő számú 3 és 2 éves kancza-csikó hiányában, kivételosen az igen jó 1 éves kancza-csikók is díjazhatnak Nagybirtokosok és nagybérlők dícsért oklevéllel lesznek kitüntetve. Jelentkezhetni Székelykeresztúron *Gálffy* Kálmán főszolgabírónál október 4-én délelőtt 9 óráig, azonnal a helyszínen.

A földmívelésügyi miniszter tegnap tetto közzé a világ ideai gabonatermésének statisztikáját. A vasos kötet a szokott formában közli az érdekes adatokat, külön választván az exportáló és az importáló államokat. Végső eredményében a jelentés konstataálja, hogy az ideai buza termés eredménye alig különbözik a tavalyitól, a különbség mindössze 6 23 millió méte mázsa, a gabonatermés egésze pedig a múlt évhez viszonyítva 98 89 millió métermázsával nagyobb. Az ideai ugyanis termelt az egész világon buza 845 76 (tavaly 851.98), rozs 395 66 (419 02), árpa 343 15 (322.02), zab 598 50 (548.54), tongeri 973 20 (505.79), összesen 3.156.26 (3.058.37) millió m. Az 1908—1909. évre nézve mutatkozik szükséglet: buza 884.25, rozs 423.02, árpa 322.65, zab 554.53, tongeri 933.26, összesen 3137.71 millió m. Minthogy tehát az összes termés körülbelül 3,161 07 millió, a készlet pedig 89.81 millió m., ennélfogva a 3137.71 millió m.-ra tehető szükséglet, látszólag teljesen födözve van, illetve a termés és a készlet a fogyazott szükségletet könnyen ki fogja elégíteni.

TAVIRATOK.

Budapest, szept. 19
(Érk. d. u. 5 ó.)

Karloca. Mai patriárka választáson *Nikolics* Miron pakraczi püspök huszonhét, *Szviets* Mitrofan bácsi püspök negyven, *Bogdanovics* Luczian budai püspök három szavazatot kapott. Választás nagy feltűnést kelt.

Budapest. *Láncai* Ilka a Nemzeti színház kiváló művésznője ma délelőtt meghalt.

Budapesti szociáldemokraták holnap tüntető körmenetet akarnak tartani. A főkapitány betiltotta. Zavargásoktól tartanak.

Kiadja: *Becsek D. Fia* könyvnyomdája

Sz. 1863 - 908. kig.

Hirdetmény.

Közölte teszem, hogy a Nagyszeg nevű erdőben folyó évi október hó 4-én délelőtt 9 órakor 150 öl hasábas tűzifa 200 öl ágfá eladatik s a vétel ár összeg azonnal fizetendő a helyszínen.

Székelyudvarhely város tanácsa, 1908. szeptember 18. ún.

Szó Demokos,
h. polgármester.

Az új végrehajtási törvény értelmében szeszesített és a kir. bíróságokhoz intézendő, követelésekről szóló **Bejelentési és értesítési nyomtatványok** kaphatók **BECSEK D. FIA** könyvnyomdáiban.

Szám 313—908. sznb.

Pályázati hirdetmény.

Az alsósófalvi és bögszi körjegyzői körbe egyenként évi 1000—1000 kor. fizetéssel segédjegyzői állás rendszeresítetvén, ezen állásokra pályázatot hirdetek.

Akik ezen állások valamelyikét elnyerni obajtják, az 1883. évi I. t.-cz. 6. illetve az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ában előirt minősítéslket igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványokat folyó évi október 5-ig beadhatják.

Székelyudvarhely, 1908. szeptember 17-én.
Dr. Demeter Lőrincz, főtisztgábiró.

A legkapósabb politikai naplap

„AZ UJSÁG“

Főmunkatársak: HERCZEG FERENCZ, KENEDI GÉZA, KÖBOR TAMÁS, KOZMA ANDOR, MIKSZATH KALMAN.

Felelős szerkesztő: GAJARI ÖDÖN.
Társ szerkesztő: Dr. ÁGAI BELA.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 28—K. || Negyedévre 7—K.
Fél évre 14— „ || Egy hónapra 2 40— „

Betenkint ASSZONY és GYERMEK melléklet.

Megrendelő cím: „AZ UJSÁG“ kiadóhivatala Budapest, Rákóczy-ut 54. szám.

„AZ UJSÁG“ OLVASÓTERME a vidékről a fővárosba érkező előfizetőink rendelkezésére áll.

Tanító urak figyelmébe!

Haladási (munka) naplók csinos kivitelben e lap könyvnyomdájában kaphatók!

Fogorvos Perl József

American Dentist

Székelyudvarhelyre megérkezett.

Lakása: Budapest-szálloda 2. sz.

Rendel: délután 9—12 óráig és délután 2—5 óráig.

Tartózkodási idő 8—10 nap

Korcsmahelyiség bérbeadása.

Farkaslaka község előljárása közhírré teszi, hogy a községi új korcsma helyiség folyó évi szeptember hó 13-án délután 1 órakor 3 évig haszonbérbe ki fog adni és az árveréshez jelentkezők a községi bírónál a feltételeket megtekinthetik. Farkaslakán, 1908. szeptember 5-én.
Orbán Gábor, községi bíró.

Házvezetőnőt

ki gyermektelen — keresek. Toendője a ház vezetésén kívül gyermekek lelkiismeretes gondozása.
Referenciákat e lap kiadóhivatalába kérek.

Eladó beltelek.

Székelyudvarhelyt Deák-tér 16 sz. alatt lévő emeletes kőház, forgalmas üzlethelyiséggel, eladó.

Értekezhetni DR. KOVÁCS JENŐ ügyvéddel.

Fajalmák.

Kiváló, közel szedett almák kaphatók ÖZV. BOROS KÁROLYNÉNÁL Bethlenfalván.

Szám 5574—908. Ulkvi.

Árverési hirdetmény és feltételek.

Az oklándi kir. járásbíróság, mint telekönnyvi batóság közhírré teszi, hogy ifj. Szócsa Ferencz és neje Pótó Róza székelyderzsi lakos végrehajtónak Gidó István székelyderzsi, Gidó Mária férj Gyárfás Györgyvé középújtai, Kanayor Julis Kocs Danioliné székelyderzsi lakos és dr. Kocz Karoly ügyvéd által képviselt Gidó György, Gidó Zsigmond, Barta Mária férj, Szócsa Andrásné végrehajtást szenvedett elleni végrehajtásos ügyében a kérelem következtében a végrehajtásos árverés a székelyderzsi 156. sz. tjkvben a C 8—9. alatti 35 49 K, a C 10—11. alatti 20 60 K tőke és 46 K perköltség, a 165. sz. tjkvben a C 19—20. alatti 35 40 K, C 21—22. alatti 73 75 K, C 23—24. alatt 20 60 K tőke, 46 K perköltség, a 331. sz. tjkvben C 127—128. tétel alatt 35 40 K, a C 129—130. tétel alatt 20 60 K tőke, 46 K perköltség, valamint jelenlegi 20 K és a még felmerülendő költségekről és az ezuttal csatlakozottak kimondott 165. sz. tjkvben C 8—9 alatt Kocs Ferencz és Kocs Pál javára bekebelezett 113 80 K perköltség és 18 80 K végrehajtási költség behajtása végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144 §. alapján és a 146. §. értelmében a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek, oklándi kir. járásbíróóság területén fekvő a székelyderzsi 156 sz. tjkvben a C3. alatt Barta Julis javára bekebelezett haszonélvezeti jog fentartásával a végreh. törv. 156 §. alapján egészen a következő ingatlanok A 383. hsz. házikert, 384. hsz. faházra 320 K, a 165. sz. tjkvben A 2083/2. hsz. legelő 11 K, A 2258. hsz. erdő 8 K, A 2284. hsz. erdő 8 K, 2454. hsz. erdő 2 K, A 2727 hsz. legelő, 2728, 2129. hsz. legelőre 24 K, A 2926. hsz. szántóra 13 K, A 3072. hsz. legelőre 4 K, A 3790 hsz. szántóra 4 K, A 3850. hsz. kaszálóra 5 K, A 4105. hsz. szántó, 4106. hsz. kaszáló, 4107 hsz. kaszáló, 4108 hsz. kaszáló 42 K, A 4525 hsz. suvdás 2 K, A 5380 hsz. szántó. 13 K, A 7233. hsz. szántó 52 K, A 4988/2. hsz. szántó 2 K, A 8375/2. hsz. kaszálóra 6 K, A 3354/2. hsz. szántó 36 K, A 6497/1. hsz. szántóra 10 K, A 6497/3. hsz. szántó 10 K, A 3063/2/2. hsz. szántó 5 K, A 6677/1/2. hsz. 19 K, a 331. sz. tjkvben A 7—21, 23—26, 34—37. sorszám alatti ingatlanokból végrehajtást szenvedőknek B. 861—864. tétel alatti jutalékára 1 K, továbbá a B 343. tétel alatti Barta Mária férj, Szócsa Andrásné jutalékára 2 koronában onnol a megállapított kikiáltási árban elrendeltetik. Az árverés megtartására határnapul 1908. évi október hó 20-ik napjának d. o. 9 órája Székelyderzs községéhez tüzetik ki.

Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becslésnek 10% át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. I. M. sz. rendeletben jelölt óvadékképes értékpapírral a kikiáltott kezébe letenni, vagy a 178. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt kiszolgáltatni.

Kir. járásbíróóság mint telekönnyvi hatóság.

Okland, 1908. évi augusztus hó 21-én.

Máthé, kir. járásbíró.

Szám 5744—908.

Árverési hirdetmény és feltételek.

Dr. Hinléder Ernő ügyvéd által képviselt oklándi lakos végrehajtónak Demeter Ferencz és Benedek Ferencz gyeprisi lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtásos ügyében a kérelem következtében a végrehajtásos árverés 79 K tőke, ennek 1906. évi november 6 től járó 5% kamatai 45 70 K, per és végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 20 K és a még felmerülendő költségeknek valamint az ezuttal csatlakozottak kimondott a székelyudvarhelyi székelygyeleti első takarékpénztárnak 200 K, 80 K, 140 K, 160 K tőke s jár., az Udvarhelymegyei takarékpénztárnak 130 K, 100 K, 5165 08 K, 5000 K tőke s jár., 112 80 K, 6 20 K, 55 20 K, 68 K, 5182 K s jár., 170 K, 120 K, 110 K, 150 K, 150 K Pálfi András és neje Varga Juliánának 32 30 K s jár., Kókod községi hitelszövetkezetnek 135 K tőke s jár., özv. Benedek Mózesnének 43 K s jár., Csoko Jánosnak 20 K s jár., Zutoreczki Barta Kelemen Lajosnak 960 K s jár., Gál Juliánna kiskora és társ. 40 K, Lőrinczi Károlynak 14 80 K, Zakariás Antainak 120 K s jár. követelésének behajtása végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144 §. alapján és a 146. §. értelmében a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek oklándi kir. járásbíróóság területén fekvő a gyeprisi 23. sz. tjkvben végreh. törv. 156 §. alapján A 1658, 1659. hsz. kaszáló 26 K, A 2776/2. hsz. szántó 10 K, A 2. sz. tjkvben egészen A 3. hsz. kőház, 4. hsz. házikert 395 K, A 455. hsz. szántó 60 K, A 657. hsz. szántó 1 K, A 700. hsz. szántó. 701/1. hsz. kaszáló 37 K, A 754. hsz. szántó 13 K, A 889/1. hsz. szántó 8 K, 1156. hsz. szántó 14 K, 1159/2, 1160. hsz. szántó 32 K, 1218. hsz. kaszáló 16 K, 1441/3. hsz. szántó 13 K, 1696. hsz. 8 K, 1802/a. hsz. kaszáló, 1802/b. hsz. erdő 7 K, 1943. hsz. kaszáló 28 K, 2060/2. hsz. szántó 44 K,

2043/1. hsz. legelő 1 K, 2778. hsz. szántó 17 K, 1783. hsz. szántó 14 K, 2883/2. hsz. szántó 5 K, 2931/4. hsz. legelő 8 K, 2953. hsz. kaszáló 8 K, 3169/1. hsz. 6 K, 800. hsz. szántó 10 K, 930. hsz. kaszáló 8 K, 2580/a. hsz. kaszáló, 2580/b. hsz. erdő 5 K, 1577. hsz. kaszáló 12 K, 1832/3. hsz. legelő 11 K, 3068/4/2. hsz. szántó 10 K, 3068/4/9. hsz. szántó 1 K, 3076/17. hsz. kaszáló 4 K, 2326/a/2. hsz. kaszáló, 2526/b/2. hsz. erdő 10 K, 457. hsz. kaszáló 29 K, 2260/a/1. hsz. kaszáló 20 K, 2882. hsz. kaszáló 3 K, 1424/2. hsz. szántó 5 K, 321, 322 hsz. kert 30 K, 1341/2. hsz. kaszáló 8 K, 1564/1. hsz. kaszáló 42 K, 1936/1. hsz. kaszáló 27 K, 1936/2. hsz. kaszáló 9 K, 433/2. hsz. kaszáló 37 K, A 437. sz. tjkvben a végreh. törvény 156 §. értelmében egészen a C3. alatti haszonélvezeti jog fentartásával az A 2555/a. 2555/b. hsz. erdő és kaszálóra 96 K, A 130. sz. tjkvben a végreh. törv. 156 §. értelmében egészen A 323. hsz. kertre 94 K 1099 hsz. kaszálóra 32 K, 1120. hsz. kaszálóra 10 K, 1150. hsz. kaszálóra 15 K, 1201. hsz. legelőre 14 K, 1207. hsz. kaszáló 11 K, 2213. hsz. kaszáló 33 K, 2243. hsz. kaszáló 7 K, 2561/a. 2561/b. kaszálókra 31 K, 2835. hsz. kaszáló 20 K, 2920. hsz. szántó 42 K, 369. hsz. szántó 9 K, 1100, 1105, 1106, 1107, 1108, 1109, 1110, 1111. hsz. kaszálóra 64 K, 2557/a, 2557/b. hsz. erdő és kaszálóra 99 K, 1933/2. hsz. szántó 1 K, 2556/a, 2556/b. hsz. erdő és kaszálóra 121 K, A 244. sz. tjkvben a végreh. törv. 156 §. alapján egészen A 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134. hsz. erdőre 12 koronában onnol a megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határnapul 1908. évi november hó 23-ik napjának d. e. 9 órája Gyepes községéhez tüzetik ki.

Ezen árverésen fenti ingatlanok kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becslésnek 10% át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. I. M. sz. rendeletben jelölt óvadékképes értékpapírral a kikiáltott kezébe letenni, vagy a 178. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt kiszolgáltatni.

Kir. járásbíróóság mint telekönnyvi batóság.

Oklandon, 1908. augusztus 31-én.

Máthé, kir. járásbíró.

Új Vendéglő!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a **Koronkai-féle** vendéglőt átvettém és azt kényelmesen berendezve, a n. é. közönség rendelkezésére bocsátom. — Pötörékvésem oda irányul, hogy ezen elhasznagolt üzlet jognevét kitünő konyhámmal, tisztán készült boraimmal és elsőrendű kőbányai sörrömmel és udvarias kiszolgálással előmozdítsam és vendégeimnek állandó találkozó helyet adjak. Különösen felhívom a vendéglőben étkező közönség figyelmét **oleos és jó házi kosztomra**, melylyel képes vagyok bármilyen kényes igényeket kielégíteni. Elvállalok bankettek, társasvacsorákat a legolcsóbb árban. — Szíves pártfogást kér

tisztelettel

BARKÓCZI ALBERT.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közönségnél, osztrák és meghülséknél, bedorzáslésköppen használva.

Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt bővénárlások óvatossággal legyenek és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.—és ügyszólván minden gyógyszerüzletben kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerüzlet, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerüzlet az „Arany országhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 6 non. Mindennapi szétküldés.